

כסות ומזון לאשתו ובניו.

שנינו במשנה: אבל לא לאשתו ובניו וכו'.

מאי טעמא? שדורשים: "הוא" תחיהו מערכך, ולא לאשתו ובניו — מערכך.

שנינו במשנה: רבי אליעזר אומר: אם היה איכר נתן לו צמדו וכו'.

ומפרשינן: ורבנן שלא הזכירו צמד ולא חמור [רבינו גרשום] וסוברים שאין נותנים לאיכר — צמדו, ולחמר — חמורו, טעמם: הנהו צמדו וחמורו לאו כלי אומנות נינהו, אלא נכסים נינהו! ונכסים לא נותנים לו.

שנינו במשנה: היה לו מין אחד מרובה וכו' אין אומרים לו למכור וכו'.

ומתמהינן: פשיטא שאין משאירים בידו כדי לקנות כלי אומנות שלא היה לו עד עתה, שהרי, כי היכי דסגני ליה [שהיה די לון] עד השתא בכלי אומנות אחד, השתא נמי סגני ליה?

ומשנינן: מהו דתימא: עד האידנא [עד עכשין] דהוה ליה כנגדו מן הכלי המרובה אף כדי שיהיה בידו לאושולי [להשאל] לאחרים, הוה — אותם אחרים שנהנו ממנו — מושלי ליה אותו כלי שחסר לו, וכאילו היו בידו שנים מכל מין ומין, ולכן היה מספיק לו. אבל השתא אחר שלוקח הגזבר את הכלי הנוסף שהיה לו להשאל לאחרים, דליכא עכשיו מי דמשיל ליה מן הכלי החסר, שוב לא סגי ליה בכלי המועט, ואם כן נשאר בידו מן הכלי המרובה יותר משנים הצריכים לו, קא משמע לן שאין משאירים לו!

שנינו במשנה: המקדיש את נכסיו מעלין לו תפיליו.

אם היה החייב אומן, נותנין לו כלומר: משאירים בידו שני כלי אומנות מכל מין ומין של כלי אומנות. כיצד: אם היה חרש עצים, נותנין לו שני מעצדין [הוא כלי שמחליקים בו את הנסרים — רש"י סוף ב"ק] ושני מגירות [הוא סכין מלא פגימות וחותך מהר].

רבי אליעזר אומר: אף אם היה איכר, נתן לו צמדו [צמד בקר] שהוא כלי אומנות, ואם היה חמר, נתן לו חמורו, אבל תנא קמא חולק בזה.

היה לו מין אחד של כלי אומנות מרובה, על השנים שמשאירים לו, כגון שהיו לו שלש מעצדין, ומין אחד היה לו ממנו רק מועט, כגון שהיתה לו רק מגירה אחת. אין אומרינן לו למכור את המרובה מעצד אחד וליקח בדמיו מן המועט, כדי שיהיו לו שתי מגירות! אלא נותנין לו שני מינין כלומר: שני כלים מן המרובה, וכל שיש לו מן המועט נותנים לו, ולא יותר.

המקדיש נכסיו, אף התפילין שלו בכלל הקדשו, ועל כן: מעלין [שמין] — רש"י ב"ק קב: [לו תפיליו, לווה מעות [רש"י שם], ופודה אותן כפי מה ששמו לו.

גמרא:

מאי טעמא נותנים לו את כל הדברים האלו? **דאמר קרא** בפרשת ערכין: **ואם מן "הוא" מערכך**, ודורשים: תחיהו מערכך, שכך משמע, הוא יהיה קיים מערכך! ועל כן מקיימין אותו.